

ประวัติความเป็นมาของตำบลเหล่า

ตำบลเหล่าก่อตั้งเมื่อไร ไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัดมีท่านผู้รู้ คือ พ่อบุญ พลรักษ์ (เกิดประมาณ ๒๔๕๕ อดีตผู้ใหญ่บ้านบ้านเหล่า หมู่ที่ ๒) ได้เล่าให้ฟังว่า

มีคนไทยกลุ่มหนึ่งเดินทางมาจากเมืองโคราชเพื่อจะไปสักการะพระธาตุพนม โดยเดินทางตามภูมิประเทศราบลุ่มมาเรื่อยๆ ซึ่งได้ปักหลักพักแรมอยู่ ณ ที่อุดมสมบูรณ์ซึ่งเป็นที่ดอนทางทิศตะวันออกของลำห้วย (ปัจจุบันชื่อห้วยหนองบัว) ดอนแห่งนี้มีต้นตาลทั่วบริเวณจึงได้ขนานนามว่า “โนนตาล” อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของบ้านสำโรง ตำบลห้วยเตย อำเภอกุดรัง ในปัจจุบัน ในช่วงนั้นได้ประชากรบางส่วนเดินทางไปสักการะพระธาตุพนมมาแล้ว ส่วนที่เหลือก็ถากถางพื้นที่ทำไร่ ไถนา บริเวณทางทิศตะวันตกของลำห้วย พอเข้าฤดูฝนเกิดน้ำท่วมหลากก็จะไม่กลับบ้าน ต่างทำเถียงที่อยู่ตามหัวไร่ปลายนาของตนเอง เมื่อนานวันเข้ามีประชากรเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จึงได้หาพื้นที่ตั้งหมู่บ้าน ตามหลักภูมิโนนเทศ ที่มีลักษณะคล้ายกระเพาะว่า **จึงได้ชื่อว่าบ้านเหล่าตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา** ตามหลักฐานที่พบ ตามประกาศของกรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีข้อมูลตามประกาศว่า **วัดบ้านเหล่า ได้จัดตั้งเมื่อ วันที่ ๒ มีนาคม ๒๓๒๐** ครั้นเมื่อคราวเกิดโรคระบาดใหญ่ทั่วประเทศ ทำให้ราษฎร ได้อพยพจากหมู่บ้านเพื่อไปหาที่อยู่ใหม่ที่ปลอดภัยจากโรคภัย ดังนี้

๑. ทางทิศตะวันออก	อพยพไปอยู่โนนหนองคู	ปัจจุบันคือ บ้านแท่น
๒. ทางทิศตะวันตก	อพยพไปอยู่โนนหนองค้อ	ปัจจุบันคือ บ้านหนองแคน
๓. ทางทิศเหนือ	อพยพไปอยู่โนนโคกอีต้อย	ปัจจุบันเป็นบ้านร้าง
๔. ทางทิศใต้	อพยพไปอยู่โนนหนองม่วง	ปัจจุบันคือบ้านสวนกล้วย

อย่างไรก็ตามก็ยังมีหลายครอบครัวที่ไม่ได้อพยพออก จากหมู่บ้าน โดยมีของ นายนิพนธ์ นามโยธา เป็นผู้นำเมื่อปี พ.ศ.๒๕๐๙ บ้านหนองเหล็กได้ขอแยกออกจากตำบลเหล่าไปตั้งเป็นตำบลหนองเหล็ก หมู่บ้านในตำบลเหล่าขณะนั้น คงเหลือ ๑๖ หมู่บ้าน เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๖ บ้านหนองกุ้งได้ขอแยกออกจากตำบลเหล่าไปตั้งเป็นตำบลหนองกุ้งสวรรค์ ทำให้ปัจจุบันตำบลเหล่ามี ๑๑ หมู่บ้าน และปี พ.ศ.๒๕๔๕ สภาวัฒนธรรมจังหวัดมหาสารคาม ได้ขอความร่วมมือไปยังสำนักผังเมืองให้ประสานความร่วมมือไปยังกรมแผนที่ทหาร ได้ดำเนินการตรวจสอบพิกัดทางภูมิศาสตร์ปรากฏว่าจุดศูนย์กลางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ที่พิกัด Northing ๑๗๙๑๗๐๖.๑๔ m. Easting ๒๙๔๐๙๑.๙๘๐๘ m. หรือ Latitude ๑๖°๑๑' ๕๔".๓๒๐๙ N, Longitude ๑๐๓° ๐๔' ๒๔".๙๘๑๘ E จึงเป็นที่น่าเชื่อถือโดยสุจริตว่าศูนย์กลางทางภูมิศาสตร์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือบ้านเขาวาหมู่ที่ ๘ จึงเรียกขานกัน โดยทั่วไปว่า “**สะดืออีสาน**”